

Kommunledningsförvaltningen
Christina Lagneby

2024-03-05

Dnr KS 2024-236

Kommunstyrelsen

Remiss angående förslag till riksintresseförklaring för Totalförsvarets civila del, yttrande

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut

Ärende

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har föreslagit ett nytt riksintresse för Totalförsvarets civila del. Förslaget har remitterats till Länsstyrelsen som i sin tur remitterat vidare till berörda kommuner i Östergötland. MSB föreslår att transmissionsnätet för el (i huvudsak luftledningar på 220 och 400 kV) ska utgöra riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar. Syftet är att skapa ett robust och driftsäkert nät som säkrar en fungerande elförsörjning genom att möjliggöra utbyggnad i takt med att samhällets elbehov ökar och produktionen förändras.

I Linköping berörs två sträckor i östra respektive västra kommundelen. Varken den geografiska preciseringen av riksintresset eller påverkansområdet skapar konflikter med pågående eller planerad bebyggelseutveckling i kommunen.

Kommunen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget men framför önskan om samråd vid eventuella åtgärder som berör värdefull natur, samt framför möjligheten till framtida utökning genom markledningar istället för luftledningar för att skapa ett mer robust nät samt minska omgivningspåverkan.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Remiss angående förslag till riksintresseförklaring för Totalförsvarets civila del, yttrande, 2023-03-05

Bilaga – Yttrande

Bilaga – Remissmissiv

Bilaga – Värdebeskrivning

Bilaga – Sverigekarta

Bilaga – Östergötlands län remiss

Bakgrund

Länsstyrelsen har fått in ett remissförslag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, gällande utpekande av riksintresse för totalförsvarets civila delar. Länsstyrelsen har i sin tur remitterat berörda kommuner i Östergötland. MSB har mandat att identifiera områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 2a § hushållningsförordningen och 3 kap. 9 § miljöbalken. MSB föreslår att transmissionsnätet för el samt distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland ska utgöra områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar.

Transmissionsnätet utgör ett sammanhängande nät av ledningar och stationer som överför el över stora avstånd inom landet, från de anläggningar där elen produceras och de områden som har överskott på el till de stora förbrukningsområdena där det råder underskott, samt mellan länder. Syftet med utpekandet är att skapa ett robust och driftsäkert nät som säkrar en fungerande elförsörjning. Ett led i detta är att möjliggöra framtida utbyggnad för att kunna trygga landets elförsörjning i takt med att samhällets elbehov ökar och produktionen förändras.

Ledningarna inom transmissionsnätet för el utgörs till största delen av 400 och 220 kV luftledningarna för växelström. Ledningarna är oftast uppförda som trädsäkra anläggningar i ledningsgator, som dels syftar till att undvika påverkan av växande eller fallande träd och dels för att göra det möjligt att bedriva underhåll och åtgärda fel som kan uppstå.

I Linköping finns två kraftledningssträckor som ingår i det utpekade transmissionsnätet. En kraftledning går i kommunens östra del, öster om Ringstorp i nord-sydgående riktning. Den andra i västra kommundelen kommer från norr om Roxen, passerar väster om Ljungsbro och vidare mot sydväst mellan Västerlösa och Vikingstad.

Det utpekade transmissionsnätet har preciserats geografiskt med en korridor kring de aktuella koncessionslinjerna med en total bredd av 150 meter. Korridorerna syftar dels till att vara ett långsiktigt skydd för markanvändningen mot konkurrerande intressen och framtida kvalitetskrav, dels till att ge möjlighet att i framtiden underhålla, ersätta eller utöka transmissionsnätet utan att den befintliga ledningen behöver tas ur drift under tiden.

Områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken, också skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Det görs genom utpekande av ett påverkansområde inom vilket åtgärder som begränsar eller omöjliggör befintlig och framtida verksamhet inom de geografiska preciseringarna ska undvikas. Det kan exempelvis handla om att

inte uppföra ny störningskänslig bebyggelse såsom bostäder, vård- och skollokaler samt nya skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken inom påverkansområdet.

För luftledningarna utgörs påverkansområdet av en korridor som är ytterligare 140 meter bred på vardera sida om den geografiska preciseringen, vilket innebär en total bredd av 430 meter. Avståndet baseras på den magnetfältsutbredning som blir längs två parallella 400 kV-ledningar för att underskrida riktvärdet 0,4 μ T.

Kommunens egen inriktning gällande skyddsavstånd till kraftledningar innebär att referensvärdet 0,2 μ T för magnetfältets styrka bör tillämpas vid plan- och bygglovsärenden för bostäder vilket innebär ett skyddsavstånd på drygt 150 m runt en kraftledning i transmissionsnätet. Ett utpekande av riksintresse skulle innebära en bredare korridor än vad som i praktiken tillämpas idag i Linköpings kommun.

De utpekade kraftledningarna ligger inte i direkt konflikt med någon större planerad eller pågående utveckling enligt kommunens översiktsplan. Alla kommunens tätorter ligger med marginal utanför utpekade korridorer. Området Gullberg, som i kommunens översiktsplan för landsbygden och småorterna är utpekade som ett område för stadsnära lantligt boende berörs till viss del.

Riksintresseutpekandet kan komma att innebära vissa ytterligare begränsningar för bygglov för enstaka småhus på landsbygden inom det definierade påverkansområdet.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Kommunala mål

Ärendet bedöms inverka positivt på det övergripande målet "Ett tryggt och säkert Linköping" då riksintresseutpekandet bidrar till ett stärkt civilförsvar.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Utpekandet av transmissionsnätet som riksintresse bör inte komma att påverka människor i nämnevård omfattning. I de fall en framtida utbyggnad av ledningsnätet kan ha påverkan, t ex genom att en ytterligare ledning byggs bredvid den befintliga, bedöms män och kvinnor påverkas lika.

Samråd

Samråd har skett med kommunens säkerhetsenhet samt Tekniska Verken AB som tillstyrker förslaget till yttrande.

Uppföljning och utvärdering

I förslag till Planeringsstrategi 2024 (KS 2022-540) som planeras beslutas under våren förtydligas att nästa översiktsplaneprocess ska ta ett samlat grepp kring att bland annat förtydliga kommunens ställningstaganden till aktuella riksintressen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Alisa Basic

Beslutet skickas till:
Länsstyrelsen Östergötland